

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งที่ 3 ของจังหวัดพะเยา เกี่ยวกับ คุณสมบัติและบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ประชาชนในเขตอำเภอดอกคำใต้ เชียงม่วน ปง และกิ่งอำเภอภูพานยาว ด้วยแบบสอบถาม การวิจัย ครั้งนี้มีผลสรุปและข้อเสนอแนะพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลทางสังคม และเศรษฐกิจ ของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพะเยา สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1) เพศ พบว่าเป็นเพศชายร้อยละ 56.0 เป็นเพศหญิงร้อยละ 44.0 จากความเห็น ของจากรูธรรม ปฐมธนพงศ์ (2542) กล่าวว่า บทบาทของเพศหญิงในการเป็นตัวแทนการเมืองยังมี น้อย คือประมาณร้อยละ 13.7 แต่การวิจัยครั้งนี้พบว่าแนวโน้มเกี่ยวกับบทบาทการเข้ามามีส่วน ร่วมทางการเมืองของเพศหญิงมีมากขึ้นในอัตราร้อยละประมาณ 44.0 อย่างไรก็ตามอาจเป็นเพราะ การกำหนดไว้ในมาตรา 68 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่กำหนดว่าบุคคล มีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จากข้อกำหนดดังกล่าวได้สร้างความกระตือรือร้นให้แก่ทุกฝ่ายไม่ว่าใน กระทั่งเพศหญิง

2) อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี หรือร้อยละ 28.2 ในขณะที่กลุ่มอายุอื่น ๆ ก็มีในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ยกเว้นกลุ่มอายุ 18-25 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 4.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่นำมาศึกษาวิจัยครั้งนี้ค่อนข้างกระจายอยู่ ในทุกวัย ย่อมทำให้การวิจัยครั้งนี้แสดงความสนใจด้านการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 ในจังหวัดพะเยาทุกกลุ่มได้อย่างทั่วถึง

3) สถานภาพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 91.2 ในขณะที่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 8.8

4) วุฒิการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับ ประถมศึกษา ร้อยละ 43.5 รองลงมาเป็นการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา ร้อยละ 41.0 แสดงว่า ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 มีวุฒิการศึกษาไม่สูงนัก จากรูธรรม ปฐมธนพงศ์ (2542) ได้กล่าวว่า ระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง หากประชาชนมีการศึกษาต่ำการ

พัฒนาการมีส่วนร่วมในด้านการเมืองก็จะต่อไปด้วย รวมทั้งยังเห็นว่าการศึกษายังเป็นปัญหาที่ต้องมีการแก้ไข คือ ให้ประชาชนทั่วไปมีระดับการศึกษาให้มากกว่านี้ โดยยกเหตุผลจากรัฐธรรมนูญที่ประสงค์ให้ประชาชนของประเทศได้มีการศึกษาเพิ่มขึ้น จึงกำหนดให้มีการจัดการศึกษาพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบปี หากเป็นเช่นนี้ย่อมส่งผลให้นักเรียนนักศึกษาในภาคการศึกษาพื้นฐานได้มีโอกาสเรียนต่อในระดับสูงในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น

4) พื้นที่ที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพื้นที่ที่อยู่พื้นที่สูง และพื้นที่ราบในสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 49.5 และ 50.5 ตามลำดับ การได้ข้อมูลในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันจะช่วยให้การศึกษาความคาดหวังต่อบทบาทและคุณสมบัติของ ส.ส.กับประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 มีความถูกต้องเพิ่มขึ้น เพราะได้ตัวแทนกลุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ราบและพื้นที่สูงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

5) รายได้ต่อเดือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 2,000 บาทต่อเดือน หรือร้อยละ 61.3 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 2,000 – 3,000 บาท หรือร้อยละ 26.0 แสดงว่าประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพะเยา เป็นกลุ่มชนที่ค่อนข้างมีรายได้ต่ำ หากเทียบรายได้ดังกล่าวจะพบว่าเป็นรายได้ต่อวันต่ำกว่าค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ หรือหากเทียบกับการศึกษาของจากรูวรรณ ปฐมธนพงศ์ (2542) ที่ระบุว่า บุคคลชั้นกลางซึ่งเป็นบุคคลส่วนใหญ่ของประเทศ มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 4,100 บาทถึง 12,500 บาท ย่อมแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีรายได้น้อยกว่ากลุ่มบุคคลชั้นกลางของประเทศ การที่ประชาชนมีรายได้น้อยเช่นนี้ย่อมส่งผลต่อความสนใจด้านการเมืองเพราะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่กับใช้แรงงานเพื่อพยุงครอบครัวให้พ้นจากปัญหาเศรษฐกิจ

6) ลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาศัยในชุมชนนอกเขตเทศบาลตำบล ร้อยละ 74.8 หรือมีความเป็นชนบทสูง ในขณะที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบล ร้อยละ 25.2 ตามข้อเท็จจริงหากพิจารณาจากการอยู่อาศัยของประชาชน ส่วนใหญ่จะกระจายอยู่นอกเขตเทศบาลตำบล

5.1.2 การใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2539

1) การไปใช้สิทธิ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกราย ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปในคราวเลือกตั้ง พ.ศ. 2539

2) การใช้สิทธิลงคะแนน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ จะเลือกตัวบุคคลมากกว่าเลือกพรรค คิดเป็นร้อยละ 77.8 ในขณะที่ให้ความสนใจเลือกบุคคลจากพรรคที่สังกัด มีเพียงร้อยละ 12.5 แสดงว่าประชาชนย่อมมีความคาดหวังในด้านบทบาท และด้านคุณสมบัติ ของผู้สมัครรับเลือก

ตั้งไว้สูง จึงมีส่วนทำให้ประชาชนไม่เน้นการเลือกโดยอาศัยนโยบายพรรค หรือไม่มุ่งเน้นด้านการตั้งกัณฑ์พรรคการเมือง นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจึงเกิดปรากฏการณ์ทางการเมืองที่พรรคการเมืองมักคัดเลือกตัวบุคคลเลือกตั้งจากบุคคลที่ประชาชนให้ความสนใจ มากกว่าจะมุ่งใช้นโยบายพรรคการเมืองให้ประชาชนได้ตัดสินใจผ่านบุคคลของพรรคที่ส่งลงรับสมัครเลือกตั้ง

5.1.3 คุณสมบัติและหน้าที่ของ ส.ส. ที่ต้องการ

1) ด้านความคาดหวังต่อบทบาทของ ส.ส. ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างกว่าร้อยละ 50 ให้ความสำคัญต่อบทบาทเกี่ยวกับการออกเยี่ยมเยียนประชาชน การส่งเสริมการประกอบอาชีพกับชาวบ้าน และการให้เงินช่วยเหลือพัฒนาตำบลและหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ กนก วงษ์ตระหง่าน (อ้างในกรมการปกครอง, 2543) ที่ระบุว่า การออกเยี่ยมเยียนประชาชนของ ส.ส. เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ถือเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการช่วยเหลือราษฎร เป็นเรื่องซึ่งถึงการให้ความสนใจและความสำคัญแก่ราษฎร รวมทั้งเป็นจุดที่สามารถสร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจต่อกันในระดับบุคคลต่อบุคคล และความผูกพันดังกล่าวย่อมส่งผลต่อคะแนนเสียงเลือกตั้งในคราวต่อไป นอกจากนี้จากการศึกษาของธวัช คำธิตา (2541) ที่ได้ศึกษาถึงการดำเนินงานทางการเมืองของ ส.ส. ในเขตภาคเหนือรายหนึ่งซึ่งเป็นบุคคลที่สามารถได้รับการเลือกตั้งทุกครั้งและถือว่าเป็นบุคคลที่เป็น ส.ส. ยาวนานรายหนึ่ง พบว่าอดีต ส.ส. นายนั้น (นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์) มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวบ้านด้วยการออกพบปะเยี่ยมเยียนและช่วยเหลือชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งปฏิบัติตามสัญญาที่เคยให้ไว้กับประชาชน จึงเป็นส่วนหนึ่งทำให้ได้รับการเลือกตั้งทุกครั้ง จึงแสดงว่าบทบาทที่ควรจะเป็นของ ส.ส. คือการออกพบปะเพื่อสร้างความผูกพันตามที่กล่าวมา ซึ่งประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 ก็มุ่งเน้นเช่นนี้ การพบปะประชาชนอยู่เสมอย่อมประสานความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ติดตามมา จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนต้องการความช่วยเหลือจาก ส.ส. แก่ชุมชนมากกว่าการช่วยเหลือให้แก่ตนเอง

2) เกณฑ์การตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรายใดรายหนึ่งนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับตัวบุคคล หรือร้อยละ 35.0 มากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับพรรคที่ผู้สมัครรายนั้นสังกัด ซึ่งการวิจัยนี้มีความแตกต่างจากการศึกษาของสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ (2537) ที่พบว่าประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 2 ของจังหวัดเชียงใหม่ มีแนวโน้มที่จะเลือกนักการเมืองผู้ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคการเมืองที่มีนโยบายชัดเจน โดยเฉพาะนโยบายด้านการพัฒนาท้องถิ่น ย่อมแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมลงคะแนนเสียงของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันไป

3) พรรคการเมืองที่มีนโยบายนำพोज พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับนโยบายของพรรคไทยรักไทย ร้อยละ 53.0 รองลงมาคือมีความพึงพอใจกับนโยบายของพรรคประชาธิปัตย์ ในขณะที่นโยบายของพรรคการเมืองอื่น ๆ ประชาชนมีความพึงพอใจน้อยกว่าสองพรรคการเมืองที่กล่าวถึง

4) บุคคลที่น่าจะได้รับเลือกตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าบุคคลที่มีโอกาสได้รับเลือกตั้งให้เป็นนายกรัฐมนตรีรายต่อไปคือ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หรือร้อยละ 55.7 รองลงมาคือ นายชวน หลีกภัย ร้อยละ 42.5 แสดงว่าประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพะเยา มีความเห็นว่าบุคคลที่เหมาะสมต่อการเข้าเป็นนายกรัฐมนตรีมีเพียง 2 ราย

5) การติดตามผลงานของ ส.ส. ที่ได้รับเลือกตั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจติดตามอยู่ตลอดเวลาเพียงร้อยละ 30.5 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างสนใจบ้างเป็นครั้งคราวในการติดตามผลงานของ ส.ส. มีร้อยละ 58.2 จากข้อมูลแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 เพียงหนึ่งในสามเท่านั้นที่ให้ความสนใจติดตามผลงานของ ส.ส. สม่าเสมอ ในขณะที่ประชาชนครึ่งหนึ่งให้ความสนใจเป็นครั้งคราว หากนำผลการศึกษาวิจัยของ วิชัย บุญอุดมพร (2538) ที่พบว่า กลุ่มอาชีพค้าขายเป็นกลุ่มที่รับข่าวสารได้ดีกว่ากลุ่มอาชีพเกษตรกร และกลุ่มอาชีพเกษตรกรเป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยน้อยที่สุด จึงเป็นข้อค้นพบที่สามารถนำมาใช้อธิบายกลุ่มประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพะเยา เพราะประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรและรับจ้างมากที่สุด นอกจากนี้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ในเบื้องต้นแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีรายได้น้อยกว่าเทียบกับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำจึงมีส่วนทำให้ประชาชนมุ่งหารายได้ให้แก่ตนเองมากกว่า เป็นเหตุให้ลดความสนใจด้านการเมือง ตลอดจนลดความสนใจต่อบุคคลที่ได้รับเลือกตั้ง

6) คุณสมบัติของ ส.ส. ที่ต้องการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นบุคคลที่ต้องการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ นั้น ต้องมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์สูงสุด 2 คุณสมบัติคือ ต้องเป็นผู้มีความจริงใจกับประชาชนร้อยละ 70.0 ต้องเป็นผู้ที่สามารถเข้าถึงชาวบ้านได้ดี ร้อยละ 51.1 ในขณะที่คุณสมบัติอื่น กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจน้อยกว่า 2 คุณสมบัติข้างต้น จากข้อมูลข้างต้น มีความคล้ายคลึงกับการสรุปในการวิจัยของกรมการปกครอง (2539) ที่ระบุถึงในส่วนของบทบาทของ ส.ส. ที่ต้องสนองประชาชนในด้านจิตวิทยา คือ ต้องแสดงสัญลักษณ์แห่งความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ แสดงให้ประชาชนเห็นและรู้สึกว่าเขาเป็นตัวแทนในสภาผู้แทนราษฎร และเป็นที่ยอมรับให้เขาได้ เช่นเดียวกับกับการศึกษาของรัช คำธิตา (2541) ที่พบว่า ส.ส. ต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและช่วยเหลือชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ ไม่หลอกลวงประชาชน จึงจะทำให้ประชาชนเชื่อว่าสามารถเป็นผู้ทำประโยชน์ให้กับประชาชนและประเทศชาติได้ จากบทบาท

ของ ส.ส. ที่กล่าวไว้ในงานวิจัยแหล่งอื่น ย่อมแสดงให้เห็นถึงคุณสมบัติของบุคคลที่เหมาะสมกับบทบาทของ ส.ส. ที่ประชาชนจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ ด้วยเหตุดังกล่าวประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพะเยา จึงต้องการ ส.ส. ที่มีความจริงใจกับประชาชนในด้านการให้ความช่วยเหลือ รักษาความมั่นคงสัญญา ตลอดจนบุคคลนั้นควรเข้าประชาชนในท้องถิ่นที่ได้เป็นอย่างดี อันเป็นคุณสมบัติที่สามารถสร้างความผูกพันกับประชาชนได้เป็นอย่างดี

5.1.4 ความคิดเห็นอื่น ๆ

1) ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 มีความคาดหวังต่อภาระหน้าที่ของ ส.ส. ที่ควรปฏิบัติ คือ ส.ส. ต้องให้ความสนใจแก้ไขปัญหาการผลิตทางการเกษตร สนใจในการพัฒนาชุมชนด้านสาธารณสุขไปไกล และต้องช่วยเหลือประชาชนเพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน หรือการส่งเสริมอาชีพ

2) ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 ต้องการให้การเลือกตั้งแต่ละคราวไม่ควรมีการซื้อขายเสียง หรือร่วมกันรณรงค์ป้องกันไม่ให้มีการซื้อขายเสียง และผู้นำในท้องถิ่นควรวางตนเป็นกลางทางการเมือง

5.1.5 การทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานทั้งสองข้อ สรุปผลได้ดังนี้

1) ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพะเยา ที่อยู่ในเขตชุมชนเมืองกับชุมชนชนบท จะมีความคาดหวังด้านบทบาทของ ส.ส. ในหลายประเด็นไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ประเด็นสร้างโครงการทางด้านการฝึกฝนอาชีพ และการสนับสนุนหรือรณรงค์โครงการสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน และความคาดหวังด้านคุณสมบัติของ ส.ส. ไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ คุณสมบัติเกี่ยวกับบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ แตกต่างกัน ดังนั้นสมมติฐานนี้จึงได้รับการยอมรับบางส่วน

2) ประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 3 จังหวัดพะเยา เพศชาย-หญิง อายุ และการศึกษาแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาท และคุณสมบัติของ ส.ส. ดังนี้

2.1) เพศชายและหญิง มีความคาดหวังในบทบาทของ ส.ส. ในทุกประเด็นไม่แตกต่างกัน ในขณะที่มีความคาดหวังด้านคุณสมบัตินานาประเด็นไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ประเด็นเกี่ยวกับบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ เข้ากับชาวบ้านได้ดี และมีการศึกษาสูง แตกต่างกัน

2.2) ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทของ ส.ส. ในหลายประเด็นไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ มีการออกเยี่ยมเยียนประชาชนสม่ำเสมอ ส่งเสริมการประกอบอาชีพกับชาวบ้าน และสร้างโครงการทางด้านการฝึกฝนอาชีพ แตกต่างกัน ส่วนความ

คาดหวังด้านคุณสมบัติของ ส.ส. ในหลายประเด็นไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ประเด็น ประเด็นมีการออกเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ การส่งเสริมประกอบอาชีพกับชาวบ้าน และโครงการทางด้านการฝึกฝนอาชีพ แตกต่างกัน

2.3 ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทของ ส.ส. ในบางประเด็นไม่แตกต่างกัน เว้นแต่ประเด็น มีการออกเยี่ยมเยียนประชาชนสม่ำเสมอ ส่งเสริมการประกอบอาชีพกับชาวบ้าน สนับสนุนหรือรณรงค์โครงการสิ่งแวดล้อม และการของบประมาณเพื่อพัฒนาสาธารณูปโภค แตกต่างกัน ในขณะที่ความคาดหวังด้านคุณสมบัติของ ส.ส. เกือบทุกประเด็นแตกต่างกันเว้นแต่ ประเด็นความจริงใจกับประชาชน ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นสมมติฐานประชาชนเพศชายและหญิง ของประชาชนที่มีอายุต่างกัน และประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีผลต่อความคาดหวังที่ในด้านบทบาทและคุณสมบัติ จึงได้รับการยอมรับในบางส่วน

5.2 ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. บทบาทที่สำคัญของ ส.ส. และมีส่วนผลักดันให้ประชาชนให้ความสนใจอย่างสม่ำเสมอ ต้องให้ความสนใจและต้องออกเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ตามกรอบแห่งหน้าที่และกฎหมายกำหนด และในขณะเดียวกันผู้สมัคร และฝ่ายราชการที่มีหน้าที่รณรงค์การเลือกตั้ง ต้องช่วยกันพยายามชี้แนวทางให้ประชาชนสนใจด้านนโยบายของพรรคการเมืองมากกว่าความสนใจตัวบุคคล เพราะหากให้ความสนใจต่อนโยบายแล้วจะมีส่วนร่วมพิจารณาความเป็นไปได้ในนโยบายของพรรคต่าง ๆ แต่ละพรรค และหากมีความเห็นสอดคล้องกันว่านโยบายของพรรคนั้นจะช่วยสร้างความมั่นคงในเศรษฐกิจของประชาชน ของประเทศ และชุมชน จะหันมาใช้วิธีเลือกพรรคมากกว่าเลือกบุคคล เพราะบุคคลจะใช้ความสัมพันธ์หรือความรู้จักส่วนตัวจูงใจให้มีการลงคะแนนเสียงมากกว่าจึงทำให้แต่ละครั้งการเลือกตั้งไม่มีพรรคใดพรรคหนึ่งได้เสียงข้างมาก จึงไม่อาจผลักดันนโยบายพรรคในสังกัดไปใช้สำหรับการพัฒนาประเทศไทย เพราะการจัดตั้งรัฐบาลในแต่ละคราวมีหลายพรรคร่วมกัน จึงต้องมีการกำหนดนโยบายบริหารประเทศหลังจากเลือกตั้ง การพัฒนาประเทศก็จะขาดความชัดเจน

2. คุณสมบัติของ ส.ส. ตามที่ประชาชนคาดหวังคือ ควรเป็นผู้มีความจริงใจกับประชาชน เข้ากับประชาชนได้ดี เป็นคุณสมบัติที่ถูกกล่าวถึงทั้งในเชิงวิชาการ และพบได้จากความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ดังนั้นเป็นคุณสมบัติที่ประชาชนอาจมองเห็นได้แตกต่าง

กัน เพราะคำว่าความจริงใจและการเข้าได้กับประชาชนแท้จริงแล้วคือการแสดงออก หรือการให้ตามข้อเท็จจริงประชาชนมักจะมองที่การให้ตามคำมั่นสัญญา หากประชาชนมองคุณสมบัตินี้ตามที่กล่าวถึงก็จะเป็นผลเสียแก่ผู้มีความรู้ความสามารถแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ที่จะเข้ามาดำเนินงานสร้างเงื่อนไขคุณสมบัตินี้ของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ดังนั้นควรมีกฎหมายกำหนดกรอบการให้ความช่วยเหลือที่สามารถแลกเปลี่ยนกับการแสดงคุณสมบัตินี้เป็นผู้มีความจริงใจและเข้าได้กับประชาชนให้ชัดเจน หากไม่สามารถสร้างเงื่อนไขให้บุคคลที่ไม่มีทุนทรัพย์แต่มีความตั้งใจและมีความรู้ เข้าไปสู่ระบบการเมืองได้ การปฏิรูปการเมืองคงไร้ผล การเลือกตั้งในแต่ละคราวจะได้บุคคลเดิมมากกว่าจะเป็นบุคคลใหม่ที่มีวิสัยทัศน์ มีคุณวุฒิ และมีความสามารถ การสร้างเงื่อนไขควรกระทำได้เหมือนดังเช่น การให้ “ใบแดง” แก่ผู้กระทำโดยปราศจากความสุจริตเพื่อให้ได้คะแนนเสียง เชื่อว่าจะทำให้การปฏิรูปประชาธิปไตยเป็นไปตามเป้าหมายผลของการเมืองก็จะดีขึ้นและสามารถพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมนานาอารยประเทศได้